

Osem pesmi

Alojz
Ihan*

O DIAMANTIH

Tisti hip, ko spoznaš svojo zmožnost, ne izbiraš več. Lahko sicer zdržiš še nekaj dni, tednov, mesecev, celo let, vendar te stalno grize, boli, sili, in končno moraš krasti. Ne zaradi diamantov, temveč zaradi spretnosti, ki jo imaš. Pri tem res ni nobene izbire, in sčasoma postanejo nujni vedno bolj zapleteni podvigi, taki, v velikih bankah s stalno zastraženimi trezorji, in če uspe, greš nad državne trezorje. Bistvo je namreč, da mora biti vsakič manj možnosti, in čez čas začneš delati tudi napake; sprva samo nerodno pozabiš robec ali cigareto, potem kradeš z raztrganimi rokavicami. Šele, ko ti na vrata potrka kriminalisti, spoznaš, da te je strah. Zanimivo pa je, da si obenem tudi na nek način oddahneš, da si skoraj vesel, zadovoljen kot alpinist, ki je osvojil vrh, in ga moti le, da bo pot navzdol zelo dolgočasna.

* Letošnji dobitnik nagrade Prešernovega sklada za zbirko Srebrnik

VOLK
SAMOTAR

Marsikdo misli, da je bila njegova moč in spretnost tista, ki mu je omogočila brezskrbno življenje zunaj varnega krdela, ne ve pa, da je bil takrat, ko se je ločil, enako nebogljjen kot vsi, in ga je pregnal samo nerazložljiv, skoraj nor strah pred volčjo kožo in vonjem, strah pred zobmi in tistimi hladnimi, odsotnimi pogledi v svoje telo, strah pred krdelom, ki je bil hujši od strahu pred samoto, v kateri moraš postati nevaren, da preživiš; in poslej je ubijal sam, najprej samo zaradi hrane, potem mu je prešlo v navado zmagoslavje, ko je zgrabil žrtev za golt in iz nje cedil kri. Za njim je ostajalo vedno več zadavljenih, še toplih trupel, in lačna volčja krdela so prav zaradi njih začela slediti njegovo pot, tako je nevede postal nekakšen voditelj, selil se je s planine na planino, krdela so se selila za njim, v bližini naselij so uničevali črede ovac, zato je postal cilj lovcev, vendar do smrti ne bo slutil zakaj, kajti vse, kar je kdajkoli počel, je bilo bežanje, bežanje pred volkovi.

O TEH
STVAREH

Značilno je, da so običajno daleč zdoma; v Zagrebu ti naprimer povedo, da so prejšnji dan pripotovale iz Skopja, v Beogradu jih je veliko iz Sarajeva, v Splitu iz Ljubljane, in tako je po vseh mestih, ki imajo velike hotele z bari, kjer jih srečaš oblečene v nekoliko smešne, izzivalne obleke, ko ti s pogledom dajo vedeti, da so profesionalke, in jim zato ni do nobenih sentimentalnih igrlic. Potem jim plačaš pijačo in se med plesom dogovarjaš za ceno; vedno si jo strastno prizadevajo kar se da zviševati, in če omahuješ, ti vodijo roko pod svilene bluze ali se te na poseben način oklepajo s stegni, da ne zdržiš več in pristaneš. V sobi ti je spočetka vedno nekoliko nerodno, ker so izkušene, trezne in je vse svinjsko pošteno, potem pa vidiš, da so se pripravljene prilagoditi vsaki tvoji želji, da

se ti mojstrsko nastavljajo, in če je treba, prevzemajo pobudo. Zjutraj brez besed odidejo, in pogosto med posteljino najdeš tudi denar, ki si jim ga dal, včasih je celo dvakrat, trikrat več denarja, ki pa ga ne moreš vrniti, kajti nobenega naslova nimaš, nobene telefonske številke. Nobene od njih ne vidiš nikoli več, in le včasih te preseneti, ko se na TV ali v časopisu pojavi obraz zdravnice, znanstvenice, žene politika, slikarja, in se ti določene poteze zdijo čudno znane, to pa je tudi vse, kajti vse ostalo je drugo, zelo drugo, sploh pa ti nisi človek, ki bi si belil glavo s temi stvarmi.

IGRALKE Imajo čudno sposobnost, da se opazujejo tudi, kadar niso pred ogledalom, in vsaj z delčkom pogleda se nenehno motrijo. Vsak izraz na svojem obrazu skrbno pregledujejo, natančno vidijo, kako jim pristaja ta ali oni nasmeh, pogled, guba na licu, in zaradi tega se zdijo vedno rahlo odsotne, razen tistih, najboljših, ki so se zmožne ogledovati v obrazih in predvsem v očeh ljudi, in so zato najbolj srečne, če je čimveč obrazov, pred katerimi se potem sprehajajo, kričijo, pojejo, plešejo; pred katerimi so male, vesele deklice v hiši tisoč ukrivljenih zrcal; ure in ure bi se ogledovale, kot bi verjele, da z vsako novo podobo postanejo še mnogo bolj lepe.

O SESANJU Že dolgo pisatelji in režiserji vedno znova pripovedujejo zgodbo o provincialnem fantu, ki pride v mesto ter ga skuša osvojiti. In zdolgočaseni, brezkrvni meščani z nekim čudnim upanjem opazujejo njegovo divjo, nerazumljivo željo, da bi jih dosegel, da bi postal, kot so oni; opazujejo, kako je za to pripravljen žrtvovati vse, tudi veselje, tudi dobroto, tudi ljubezen; opazujejo in mu pomagajo, pomagajo, da bi bili ob njem in opazovali. On pa se vzpenja, dobiva moč,

postaja pomemben, in slednjič ugotovi, da jih je dosegel, da je postal, kot so vsi, hladen, preračunljiv, brez ljubezni, in bo moral kmalu tudi on iskati svojo toplo žrtev, ter jo z mrzlo, mrtvo vampirsko žejo opazovati, sesati, sesati.

SMERI Še vedno je uganka, kako ptice tako natančno določijo smeri svojih selitev, problem je zapleten ravno zato, ker poteka vse tako preprosto, zanesljivo; tisoče kilometrov pred Sredozemljem se vsaka ptica že usmeri proti Gibraltarju, proti Siciliji ali proti Mali Aziji, da bi morje preletela na najožjem mestu; in neko upanje, da se pojasni skrivnost, dajejo samo tiste redke ptice, ki se zmotijo in se izgubijo. Te je treba potem ujeti, jih pregledati, eksperimentirati z njimi, jih secirati in iskati podatke o vzrokih njihove različnosti, in čez leta se bo morda našel kdo, ki bo sposoben vse podatke povezati in odkriti mehanizem, in tudi, kako ta mehanizem poljubno voditi, ga usmerjati proti želenim ciljem, rezervatom, kletkam, kar bo pticam v prihodnosti lahko dokončno zagotovilo njihov nadaljnji obstoj.

O NOVIH
PESMIH Moral sem se odločiti, da začnem spet pisati pesmi. Poleg tistih, ki jih redno pišem že nekaj let. Da vsaki novi pesmi vzporedno napišem še eno, drugačno pesem. Naskrivaj. Čutim, da je v tem nek smisel. Nekaj podobnega se človeku dogaja pri ženski, ki jo že dolgo in zares ljubi. Nastane potreba, da jo začne spet ljubiti. Da poleg stare ljubezni začne novo. Vzporedno. V molku. Naskrivaj. In če je ljubezen res dolga, potrebuje vedno več molka, zbranosti.

Za nove in nove začetke in nadaljevanja.
 Kajti na zunaj se ne sme ničesar opaziti.
 To pišem povsem iskreno, brez ironije.
 Moja ženska pred ljubljenjem še vedno
 zastira zavese zaradi ljudi z ulice. Čeprav
 v nekem svojem molku morda gola vstopa na
 mestni avtobus z mesečno karto v roki.
 Bistveno je vedeti in se kljub temu igrati
 staro, preprosto pravljico. Darovati obred,
 katerega bogovi so že davno mrtvi. Ravno
 zato.

MOLITEV S PRAGA Zares želim stopiti v to tiho cerkev,
 sestri v eno od praznih klopi, se zamisliti,
 skleniti roke, moliti. Tebe, Bog, kdorkoli že
 si. Ampak vem, potem bi mi začel odpuščati,
 moje grehe, Gospod, brisal bi drugega za
 drugim, da bi bledele, izginjali, tega se
 bojim, tudi moj najmanjši greh mi pripada,
 in brez največjih ne bi obstajal, kot sem,
 zato bom ostal daleč, dokler ne postaneš
 trd, dokler ne prenehaš tako grozljivo
 odpuščati, moj Bog, moj Gospod. Amen.